

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

INTRODUCCIÓ A LA FILOLOGIA CLÀSSICA LLATINA

Professor: Ferran Grau Codina

II. DADES INICIAL D'IDENTIFICACIÓ.

Nom de l'assignatura: (13744) Introducció a la Filologia Clàssica Llatina.

Caràcter: Optatiu.

Títol: Llicenciat en Filologia Clàssica.

Cicle: Primer Cicle. Primer Curs.

Departament: Filologia Clàssica.

Professor responsable: Ferran Grau Codina.

II. INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA.

Assignatura introductòria del conjunt de tasques de la Filologia Llatina, els seu significat, la seua història i les seues disciplines ja en primer curs per facilitar una visió general d'aquests estudis.

III. VOLUM DE TREBALL.

Assistència a classes teòrico pràctiques: 3 h./setmana x 14 setmanes = 42 h.

Preparació de temes i lectures avaluables per exposar o lliurar a classe: 1 treball x 20 hores = 20 h.

Estudi habitual de preparació de les classes: 3 h. / setmana x 14 setmanes: 42 h.

Estudi per a preparació d'examen final: 10 h.

Realització d'exàmens: 5 h.

Assistència a tutories: 3 h.

Assistència a seminaris i altres activitats guiades: 3 h.

Total: 125 h.

	HORES/CURS
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRICO PRÀCTIQUES	42
PREPARACIÓ DE TEMES I LECTURES AVALUABLES	20
ESTUDI HABITUAL DE PREPARACIÓ DE LES CLASSES	42

ESTUDI PER A PREPARACIÓ D'EXAMEN FINAL	10
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	5
ASSISTÈNCIA A TUTORIES:	3
ASSISTÈNCIA A SEMINARIS I ALTRES ACTIVITATS GUIADES	3
TOTAL VOLUM DE TREBALL	125

IV. OBJECTIUS GENERALS.

Proporcionar una visió general de les diferents disciplines, tasques i àmbits d'aplicació que constitueixen la Filologia Llatina.

Presentar de manera general la història de la transmissió textual i la llarga tradició dels seus estudis filològics.

Aprenentatges més concrets com la interpretació de l'aparat crític de les edicions dels autors llatins, l'ús de diccionaris, enciclopèdies, repertoris bibliogràfics i recursos on-line.

V. CONTINGUTS.

La Filologia Llatina en el seu context conceptual i històric. Significats del terme al llarg de la història.

La constitució de la Filologia Clàssica, i dins d'aquesta de la Filologia Llatina com a disciplina independent.

Finalitats i abast de la Filologia Clàssica en general i llatina i particular.

Disciplines auxiliars de la Filologia.

Tasques de la Filologia Llatina: estudis lingüístics, estudis literaris, estudis de *realia*.

Breu història de la tradició manuscrita.

La crítica textual: tipologia d'errors, l'*stemma codicum*, l'aparat crític (lectura i interpretació).

Varietats d'ús de la llengua llatina, tant en l'aspecte sincrònic com diacrònic.

Coneixement de les principals obres auxiliar i de referència per a l'estudi de la Filologia llatina: diccionaris, col·leccions de textos, enciclopèdies, repertoris bibliogràfics i recursos on-line.

VI. DESTRESES QUE CAL ADQUIRIR.

Conèixer els objectes d'estudi i continguts generals de les diferents especialitats de la Filologia Llatina: estudis lingüístics, estudis literaris, etc.

Domini i coneixement de les obres de referència imprescindible per poder dur endavant els estudis de Filologia Llatina.

VII. HABILITATS SOCIALS.

Visió de conjunt i capacitat de síntesi.

Desenvolupament de la capacitat de treball en grup, recerca en biblioteques, realització de tasques de síntesi i reflexió.

Argumentació i discussió com a tècniques d'estudi i coneixement.

VIII. TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL.

	TEMA	setmanes
1	Concepte de Filologia. La Filologia Clàssica. La Filologia Llatina.	1'5
2	Breu Història de la Filologia Llatina. La transmissió textual.	2
3	Filologia formal i filologia real. Disciplines relacionades.	3
4	La tasca filològica: la crítica textual.	3
5	Les modalitats del llatí: varietats diastràtiques i diafàsiques.	2
6	<i>Instrumenta Philologica</i> : col·leccions de textos, enciclopèdies, repertories bibliogràfics, diccionaris, recursos on-line.	2'5
		14

IX. BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA.

Bibliografia bàsica

BEJARANO, V. "La filología latina: objetivos y métodos", *Durius* 3 (1975) 53-143.

DE HOZ, J. "Los divorcios de la filología clásica", *Stephanion M. C. Giner* (1988) 55-62.

HERRERO, V. J. *Introducción al estudio de la filología latina*, Madrid: Gredos, 1976.

QUETGLAS, P. *Elementos básicos de filología y lingüística latinas*, Madrid: Istmo, 1983.

REYNOLDS, L. D. - WILSON, N. G. *Copistas y filólogos*, Madrid: Gredos, 1986.

Bibliografia complementària

- BERNARDINI, A. – RIGHI, G. *Il concetto di filologia e di cultura classica*. Bari, 1953.
- BRIGGS, W. W. – CALDER III, W. M. (eds.) *Classical Scholarship. A Biographical Encyclopedia*. New York & London: Garland Publishing Inc., 1990.
- CANFORA, L. *Ideologías de los estudios clásicos*. Madrid: Akal, 1991.
- DE HOZ, J. "Los divorcios de la filología clásica", *Stephanion M. C. Giner* (1988) 55-62.
- DÍAZ Y DÍAZ, M. C. "Latinitas. Sobre la evolución de su concepto", *Emerita* 19 (1951) 35-50.
- FERNÁNDEZ GALIANO, M. "España. Los estudios clásicos durante el siglo XX", en *La filología greca e latina nel secolo XX. Atti del Congresso Internazionale delle Ricerche (Roma, 1984)*. Roma, 1989, pp. 161-234.
- GRAF, F. (ed.) *Einleitung in die lateinische Philologie*. Stuttgart & Leipzig: Teubner, 1997.
- GRIMAL, P. *Guide de l'étudiant latiniste*, Paris, 1971.
- MARROU, H. I. *Histoire de l'éducation dans l'antiquité*. Paris, 1955. Trad. esp. *Historia de la educación en la antigüedad*. Madrid: Akal, 1985.
- MAYER, M. "Las fronteras de la Filología Latina". en *Didáctica de las Hum. Clás.* Madrid, 1990.
- MOROCHO GAYO, G. "Panorámica de la crítica textual contemporánea", *AUM* 39 (1980-81) 3-25.
- PÉREZ GÓMEZ, L. "Lingüística moderna y filología latina", *Estudios de Filología Latina* 4 (1984) 195-215.
- PFEIFFER, R. *Historia de la filología clásica*, Madrid: Gredos, 1976.
- RIGHI, G. *Historia de la filología clásica*. (Traducción de J. M. García de la Mora ; apéndice de José Alsina). Barcelona: Labor, 1969.
- SILES, J. *Introducción a la lengua y literatura latinas*. Madrid: Istmo, 1983.
- TRAINA, A. – BERNARDI, G. *Propedeutica al latino universitario*. Bologna: Pàtron, 1995⁵.
- VERCELLONE, F. *Identita dell'antico. L'idea del classico nella cultura tedesca del primo ottocento*. Torino: Rosenberg & Sellier, 1988.

X. METODOLOGIA.

Les sessions de classes setmanals tenen la consideració de teòrico-pràctiques, puix sobre una explicació inicial del professor, es procedirà a treballar sobre materials aportats a classe pel professor o pels alumnes, en funció de les lectures o tasques encomanades setmanalment, basades en la bibliografia bàsica o recomanada o en textos llatins adients al tema tractat. Sobre aquesta base els estudiants hauran de presentar un treball escrit relacionat amb les tasques de la filologia llatina.

XI. AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE.

L'avaluació de l'aprenentatge es basarà en un examen final escrit sobre els continguts de l'assignatura i la pràctica realitzada basat en preguntes teòriques i/o desenvolupament a partir d'un text proposat; i en el treball individual presentat abans del final del curs, que pot presentar la forma de memòria, ressenya, recerca i anàlisi bibliogràfica, article, etc. El valor de cadascun d'aquests exercicis serà d'un 50% del total de la nota. Serà obligatòria almenys una tutoria relacionada amb el treball.